

ความเป็นมาของเมืองกบินทร์

ความเป็นมาของเมืองกบินทร์ เมืองกบินทร์ เป็นเมืองเก่าได้ก่อตั้งบ้านเมืองมานานพอสมควรตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์อุปฮาดเมืองกาฬสินธุ์พาสมาครพรรคพวกมาตั้งเมืองขึ้นใหม่ที่ริมหนองหารให้ชื่อว่าสกลวาปี และอุปฮาดแห่งเมืองกาฬสินธุ์ได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพระธานี ครองเมืองสกลวาปีสืบมา จึงถึงกบฏเจ้าอนุวงศ์เมืองเวียงจันทน์ ในปี พ.ศ. ๒๓๖๙ ปรากฏว่าเมื่อพระยาราชาสุภาวดี เจ้าพระยาบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) แม่ทัพที่ยกไปปราบ เจ้าอนุวงศ์แห่งเมืองเวียงจันทน์ ยกทัพผ่านเมืองสกลวาปี ได้พบว่าพระธานีเจ้าเมืองสกลวาปี มิได้เอาใจใส่ทะนุบำรุงบ้านเมืองและกำลังรั้งพล สำหรับป้องกันบ้านเมือง จึงได้จับพระธานีประหารชีวิตเสีย "ที่หนองไทยขาว" แล้วอพยพชาวเมืองสกลวาปี ไปอยู่แขวงเมืองกบินทร์บุรี และประจันตคาม เมืองสกลวาปีจึงกลายเป็นเมืองร้าง เป็นที่แน่นอนแล้วว่า ชาวเมืองสกลวาปี มาอยู่เมืองกบินทร์บุรีอย่างแน่นอน ในรัชกาลที่ ๓ เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๓๖๙ สมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ทรงโปรดให้พระยาบดินทร์เดชา ยกกองทัพไปปราบปราม จับเจ้าอนุวงศ์ลงมากรุงเทพฯ ตามหนังสือโบราณคดีได้กล่าวไว้ว่า มีประชาชนได้อพยพมาจากประเทศลาว เพื่อมาพึ่งบารมีโพธิสมภาร ในครั้งที่เมืองพวนได้ร่วมมือกับกองทัพไทย พยายามจับเจ้าอนุวงศ์มาจับได้ที่แม่น้ำโฮแขวงพวนเมื่อไทยจับเจ้าอนุวงศ์ได้แล้ว ชาวลาวเมืองพวนก็กลัวภัยจากวงศาอาณาญาติ ของเจ้าอนุวงศ์ จึงได้ขออพยพตามกองทัพไทย มาอยู่เมืองไทยเป็นจำนวนมาก นี้ก็ สันนิษฐานว่า คงมีคนประเทศลาวบางส่วน เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองกบินทร์ อย่างแน่นอน

ประวัติวัดหลวงบดินทร์ฯ ตอนหนึ่งกล่าวว่า

ในสมัยรัชกาลที่ ๓ เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์กษัตริย์เมืองเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นพระราชของกรุงเทพมหานคร คิดกบฏยกทัพมายึดเมืองนครราชสีมา แต่ถูกกองทัพกรุงเทพฯ ปราบได้โดยเด็ดขาด กองทัพกรุงเทพฯ ซึ่งยกไปปราบกบฏในครั้งนั้นเจ้าพระยาบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็น "พระยาราชาสุภาวดี" เป็นแม่ทัพ กองทัพอิสระยกไปปราบกบฏด้วย และเป็นแม่ทัพที่สามารถยิง จนทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จัดการเมืองเวียงจันทน์ ตลอดเมืองจำปาศักดิ์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ยกทัพไปจัดการเมืองเวียงจันทน์ และเมืองขึ้นพร้อมทั้งเมืองอื่นๆ ลงมากรุงเทพฯ และขอพระบรมราชอนุญาต ให้อยู่เมืองต่างๆ หลายเมือง ในจำนวนผู้ถูกกวาดต้อนให้อพยพมาในครั้งนั้น ท้าวฟองบุตรของพระยาไชยสุนทรเจ้าเมืองกาฬสินธุ์ เดิมเป็นราชวงศ์เมืองสกลนคร ได้นำบ่าวไพร่จำนวน ๒,๐๐๐ คน เศษ มาตั้งอยู่ด่านหนุमान ในเขตเมืองกบินทร์ ปัจจุบันหมู่ที่ ๑ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ต่อมาเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๓๗๑ เจ้าพระยาบดินทร์เดชาฯ ขอพระราชทาน ยกด่านหนุमानขึ้นเป็นเมือง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกด่านหนุमानขึ้นเป็นเมือง "กบินทร์บุรี" และตั้งท้าวฟองราชวงศ์ เมืองกาฬสินธุ์เป็น "หลวงกำแหงมहिมา" ในรัชกาลต่อมานี้ก็เป็นหลักฐาน ตำนานทางประวัติศาสตร์ บ่งบอกให้เห็นว่า ชาวเวียงจันทน์ และชาวจำปาศักดิ์ มาอยู่เมืองกบินทร์บุรี ในยุคนั้นมากจนตั้งเป็นเมืองกบินทร์บุรี และมีการปกครองตนเอง

ที่ตั้งเมืองกบินทร์

เดิมอำเภอเมืองกบินทร์บุรี ตั้งอยู่หมู่บ้านหนุमानใกล้หนองน้ำขนาดใหญ่เรียกว่า "หนองหนุमान" แต่ที่นี้เนื่องจากกั้นธารขาดแคลนน้ำ อีกอย่างหนึ่งการคมนาคมไปมาไม่สะดวก จึงย้ายไปที่ทำการตั้งใหม่ ในพื้นที่อุดมสมบูรณ์ไม่ขาดแคลนน้ำการคมนาคมทางน้ำ ทางบก ไปมาสะดวกสบายที่ปากน้ำเทศบาลตำบลกบินทร์ ซึ่งเป็นแม่น้ำแควหนุमान และแควพระปรังไหลมาบรรจบกันกลายเป็นแม่น้ำปราจีนบุรีตรงกับปี พ.ศ. ๒๔๔๙ อำเภอเมืองกบินทร์บุรี ได้รับการจัดตั้งเป็นอำเภอแล้วยกฐานะ ขึ้นเป็นจังหวัด สลับกันไปมาหลายครั้ง ล่าสุดเป็นอำเภอหนึ่งใน จังหวัดปราจีนบุรี มีพื้นที่ ประมาณ ๑,๓๙๑,๑๓๙ ตารางกิโลเมตร ลักษณะส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง โดยเฉพาะตอนเหนือ เนื่องจากมีอาณาเขตติดกับภูเขาใหญ่ ซึ่งกั้นเขตระหว่างอำเภอเมืองกบินทร์บุรี และอำเภอปักธงชัย ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่ม อากาศค่อนข้างร้อน และแห้งแล้ง อาชีพส่วนมากได้แก่ทำไร่ ทำนา ทำสวน ปลูกมันสำปะหลัง แหล่งน้ำสำคัญคือ แควหนุमान แควโสมง แควพระปรัง และมีห้วย หนองคลอง บึง ตามแหล่งตำบลต่างๆ

สถานที่ตั้งอำเภอครั้งแรก

สถานที่ตั้งอำเภอภินทรบุรี ครั้งแรกคือ "ด่านหนุมาน" ปัจจุบันอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลเมืองเก่า อำเภอภินทรบุรีปัจจุบันเป็นสถานราชพัสดุอาจารย์ดำรง บัวเฟื่อน ข้าราชการครูบ้านาญอาวโสในท้องถิ่นชี้ให้ดูสถานที่ตั้งอำเภอ สถานที่ตั้งศาล สถานที่บ้านพักข้าราชการ สถานที่ตั้งโรงเรียน เป็นป่าไม้ป่าหญ้าขึ้นรกรุงรังเต็มไปด้วยหมด เหลือเนื้อที่ประมาณ ๘ ไร่เศษ ท่านเล่าผ่านเป็นตำนานนอกประวัติศาสตร์ ว่าอาณาบริเวณเขตเมืองภินทรบุรีกว้างขวางมากมีประชาชนพลเมืองหนาแน่น จนตั้งขึ้นเป็นเมืองภินทรบุรี เป็นบ้านเมืองที่อุดมสมบูรณ์ เข้าทำนองว่า "ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว" มีความสุขสงบร่มเย็น มีวัดวาอาราม มีวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ให้ทำแต่ความดี แต่สมัยตั้งเมืองภินทรบุรี มี ๕ วัด คือ

๑. วัดกลางเมือง เพราะอยู่กลางเมืองภินทรบุรี
๒. วัดหัวเมือง เพราะอยู่ต้นอยู่หัวเมืองภินทรบุรีแต่ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น วัดศรีชะเมือง
๓. วัดเลียบเมือง เพราะอยู่ริมเมืองภินทรบุรี
๔. วัดหลวง อยู่ทางทิศใต้ เพราะพระยาบดินทร์เดชาเป็นผู้สร้าง
๕. วัดมหาชัย อยู่ทางทิศใต้ เพราะอยู่ในสมัยเดียวกันกับวัดหลวงฯ

วัดในเมืองภินทรบุรี ได้กระจายไปตามหมู่บ้านและที่ประชาชนอยู่ แสดงถึงอาณาเขตเมืองในสมัยนั้น กว้างขวางและใหญ่โตพอสมควร

ด้านการปกครองสมัยเมืองภินทรบุรี

เมืองภินทรบุรี เป็นเมืองที่ตั้งมานาน จะเป็นสมัยต้นๆ กรุงธนบุรี หรือกรุงรัตนโกสินทร์ นี้แหละเป็นบ้านเมืองที่มีคนหนาแน่น มีคนเผ่าคนแก่ เล่าให้ฟังว่า มีการปกครองกันแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จนมีคำกลอนพูดติดปากของคนรุ่นเก่า ลูกหลานจำมาแล้วสืบกันมาว่า ตาลีโว มันทากทำเหลือโต เขียนญิงเขียนญา มั่นผันด่าทั้งเจ้าทั้งนาย มั่นคิดเห็นความตายเจ้านายตุ้มท่อ อาญาพ่อให้เขียนให้ตี คนหลบหนีเข้าดง เข้าป่า เอ็ดหน้าหล่านำลูกนำเมีย เว้าซ่าเขียนนำลูกนำเต้า แต่งเอาข้าวใส่หาบใส่คอน หนีไปนอนเถียงนาเถียงไฮ้ อยู่ป่าได้เมืองนี้ บดี เสียข้าวของเงินทองกระบอกรบ ไทยบางกอกขจรขึ้นมา พวกอาญาได้ขบป็นใหญ่ เอามาไว้บ้านท่านารี คนจึงหนีเข้าดง เข้าป่า ฯลฯ คนสมัยนั้นพูดติดปากเสมอว่าตาลีโวเขียนญิงเขียนญา ใครขัดขึ้นขัดคำสั่งไม่ได้ ลงโทษอาญาด้วยไม้เรียวหวดตามเนื้อตามตัวจนเลือดไหล ลงอาญาไม่เลือกหน้า จะว่าเป็นหญิง หรือเป็นชาย เวลาเกณฑ์งานโยธาถ้าใครขัดขึ้นไม่ทำตามคำสั่งโทษหนัก คนในยุคคนสมัยนั้นเกรงกลัวอำนาจ ตาลีโวมากพอ เอ่ยชื่อ "ตาลีโว" เท่านั้นแหละ ผู้ที่ขัดคำสั่ง หรือกระทำความผิด ไม่กล้าอยู่บ้านอยู่ช่องหนีเข้าดงเข้าป่าไปเรียกว่าปกครองด้วยสมบูรณาญาสิทธิราชย์

ประวัติอำเภอภินทรบุรี

แต่เดิมมาประเทศไทย ยังไม่มีชื่อประเทศแม้จะตั้งเมืองสุโขทัยเป็นราชธานีแล้วก็ตาม ก็ยังเรียกว่า กรุงสุโขทัยแต่สมัยอยุธยา ก็ยังเรียกกรุงศรีอยุธยา เรียกมาจนถึงสมัยกรุงเทพฯ เพิ่งมาตั้งประเทศไทยภายหลัง โดยถือคำที่เขมรเรียกไทยว่า ชาวเสียม คนไทยเข้าใจว่าเป็นสยาม เลยใช้คำนั้นมาตั้งเป็นสยาม ใช้ชื่อประเทศเป็นสยามเรื่อยมา จนถึงสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พ.ศ. ๒๔๘๔ เปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทย เดิมที อำเภอภินทรบุรี มีชื่อเป็นเพียงด่าน เรียกว่า "ด่านหนุมาน" ด่านนี้มีหลายประเภท จะเห็นว่าที่จังหวัดสระแก้ว มีด่านมากมาย เช่น ด่านหาสะเบียง ด่านจับกุมและด่านอื่นๆ อีกมาก ในสมัยกรุงศรีอยุธยา อำเภอภินทรบุรี ยังมีชื่อว่า "ด่านหนุมาน" อยู่ ยังไม่มีชื่อว่า ภินทรบุรี ที่มีชื่อเช่นนี้ เพราะขณะนั้นที่ดินแห่งนี้เป็นป่าดงดิบ คือ เป็นชายป่าดงพญาเย็น จึงเรียกว่าเมืองขึ้นใน หมายถึงอยู่ล้อมรอบเมืองหลวง ภาคอีสานเรียกว่าหัวเมืองขึ้นนอก คือ เมืองขึ้นของไทย ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าอำเภอกบิทรบุรียังถูกว่าเป็นเมืองขึ้น ไม่ใช่ประเทศสยามดังจะเห็นได้ว่า ให้มีเจ้านายปกครองกันเองอยู่เมื่อสมัยกรุงธนบุรี เป็นราชธานีได้กวาดต้อนชาวลาวมาจากเวียงจันทน์ เกือบหมดเมืองได้ทำการลาวที่เป็นเชลยมาไว้หลายแห่งด้วยกัน เมื่อตั้งเป็นเมืองขึ้น จึงได้เปลี่ยนชื่อจากชื่อเดิม

ที่เป็นชื่อด่าน "ด่านหนุมาน" คือหนุมานหมายถึงเมืองลึงนั่นเอง เมืองลึงนี้มีหลายแห่งไม่ใช่แต่ที่กบินทร์ในภาคใต้ก็มี ครั้งแรกทางราชการใช้ชื่อว่า "กบิล" ต่อมาถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงตั้งโรงเรียนขึ้น ครั้งนั้นเรียนกันแต่ในวัง ราษฎรยังไม่ได้เรียนหนังสือ แม้แต่พระเจ้าแผ่นดินยังเรียนจากพระที่วัด โดยเรียนหนังสือมูลบทบรรพกิจ และหนังสือขอมเป็นหลัก ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ใครอ่านออกเขียนได้ ก็ให้เป็นเสมียน เข้ารับราชการได้ เมื่อมีโรงเรียนผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น จึงรู้ความหมายของคำว่า กบิน-กบิล เพิ่งมาเปลี่ยนในภายหลังเป็น "กบินทร์บุรี" จึงมีความหมายถึงเมือง "หนุมาน" นั่นเอง ส่วนคำว่า "กาบิน" นั้นหลวงพ่อแก้ว เป็นผู้คิดขึ้น โดยท่านวินิจฉัยเอาเอง ท่านเขียนลงในหนังสือทำบุญแซยิด ของท่านว่า น่าจะหมายถึงคำว่า "กาบิน" เพราะมีกามากท่านว่า ที่จริงต้องถือตามคำ ของราชการเป็นหลัก ทางราชการไม่เคยใช้คำว่า "กาบิน" เลย คนในสมัยนั้นไม่มีความหมายว่า "กบิล" หมายถึงอะไร เมื่อได้ยินเรียกกันว่าเมือง "กบิล" จึงคิดกันเองว่าน่าจะหมายถึงอีกามันบินไปโน่นจากอำเภอกบินทร์ที่เคยเป็นเพียงหน้าด่าน ประชาชนอยู่ไม่เป็นที่ เพราะมีอาชีพหาของป่ามาขาย เพิ่งมาตั้งเป็นเมืองขึ้น ในสมัยกรุงธนบุรี โดยกวาดต้อนเชลยมาไว้ที่บ้านเมืองเก่า ให้เจ้าเมืองปกครองกันเอง ในฐานะเมืองขึ้นของไทยเท่านั้น กบินทร์เป็นเมืองร้าง มาตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ที่เป็นเช่นนี้เพราะถูกเขมรมากวาดต้อนเอาไปเป็นเชลยบ่อยๆ ตัวเมืองได้มาตั้งที่บริเวณวัดหลวงบดินทร์เดชาเป็นครั้งแรก ต่อมาพระคำแหงมหาราชเป็นกบฏ จึงยุบเมืองกบิลเสีย ย้ายมาตั้งที่บ้านเมืองใหม่ ตำบลเมืองเก่าในปัจจุบัน ต่อมาในสมัยพระนั่งเกล้าฯ ได้ย้ายไปอยู่ที่ต้นแม่น้ำบางปะกง เรียกว่า จังหวัดกบิล คำว่าจังหวัดกบิล ยังใช้อยู่แต่มาเปลี่ยนเป็น "กบินทร์" เมื่อใดนั้นยังหาหลักฐานไม่พบ ยังไม่ได้ค้นคว้า คนในอำเภอกบินทร์บุรี มีได้อพยพมาอยู่ที่นี้ในตอนแรก ครั้งแรกได้นำมาไว้ที่สกลนคร และเมืองกาฬสินธุ์เจ้าเมืองไม่สนใจในราชการ จึงถูกประหารชีวิต เพราะญวนยกทัพมารบกวบอบ่อยๆ โดยลาวไปขอญวนมาช่วย เพื่อให้พ้นจากการถูกญวนรบกวน จึงย้ายมาที่ กบินทร์บุรี ในตอนหลังที่หนคนเชลยของไทยปกครองกันเอง เขาเรียกว่าเป็นเมืองขึ้นของไทย เช่น เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน กบินทร์บุรี อำเภอ กบินทร์ เพิ่งมาตั้งเป็นเมืองจากอพยพชาวลาวเข้ามาอยู่ก่อนนั้นพื้นที่ทั้งหมดเป็นเพียงด่านธรรมดาเท่านั้น ด่านธรรมดาไปตั้งแต่ กบินทร์ สระแก้ว มีหลายด่านด้วยกัน แต่ด่านเหล่านั้นไม่ได้ตั้งเป็นเมือง จึงไม่มีชื่อ เพราะด่านต่างๆ ถูกยุบไป เมื่ออำเภอ กบินทร์ ถูกตั้งเป็นเมืองขึ้น จึงเอานามด่านมาตั้งเป็นชื่อของอำเภอว่า อำเภอ กบินทร์บุรี

หนองหนุมาน

เมืองกบินทร์ตั้งอยู่ใกล้หนองน้ำใหญ่ เรียกว่า "หนองหนุมาน" ปัจจุบันอยู่ในเขต หมู่ที่ ๑ ตำบลเมืองเก่า เป็นหนองน้ำกว้างใหญ่ประมาณเนื้อที่ ๓๐๐-๔๐๐ ไร่ ปัจจุบันได้ตื่นเงินเต็มไปด้วยป่าหญ้า ซึ่งคนเก่าโบราณสมัย ปู่ ย่า ตา ยาย เล่าสืบต่อกันมาว่า "หนองหนุมาน" เคยเป็นที่อยู่อาศัยของฝูงลิงเป็นจำนวนมาก มีลิงใหญ่ตัวหนึ่งเป็นหัวหน้าฝูง มีรูปร่างลักษณะสีขาว ผิดแปลกไปจากลิงตัวอื่นๆ ไม่มีชาวบ้านมารบกวนจำพวกลิง เพราะชาวบ้านเชื่อถือว่าเป็นลิงเจ้า จึงพากันตั้งศาลเจ้าขึ้น เป็นที่เคารพสักการะเรียกว่า "ศาลเจ้าพ่อปู่ด่านหนุมาน" ต่อมาเนื่องจากหนองหนุมาน นี้แห้งกันดารน้ำ และไม่สะดวกแก่การคมนาคม จึงย้ายไปตั้งเมืองใหม่ที่บ้านปากน้ำ เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๔๙ ซึ่งเป็นบรรจบกันระหว่าง แม่น้ำแควหนุมาน กับแม่น้ำแควพระปรัง กลายเป็นแม่น้ำปราจีนบุรี เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำบางปะกง จึงสามารถ จัดรับการคมนาคมทางน้ำ ที่สะดวกสบาย มีชัยภูมิที่เอื้ออำนวยต่อการควบคุม และการตรวจภาษี ส่วนหมู่บ้านหนุมานที่ตั้งเมือง กบินทร์เดิม ก็คือ หมู่ที่ ๑ ตำบลเมืองเก่าในปัจจุบันนี้

เชื้อชาติภาษาท้องถิ่น

ในท้องถิ่นเมืองกบินทร์บุรี ย่อมมีการพูดภาษาถิ่นของตนไปต่างๆ กัน ภาษากลาง คือ ภาษาไทยแท้ ใช้พูดจาและเป็นภาษาราชการ ประชาชนพลเมืองเดิมถูกกวาดต้อนมาจากต่างถิ่น ต่างแดนบ้าง แต่ละยุคแต่ละสมัย เช่น ไทยพวน ถูกกวาดต้อนมาจากหัวพันทั้งหก เมืองคำเกิด, คำม่วน, หัวเมืองลาวพวน, หัวเมืองลาวทาว, เมืองเวียงจันทน์, เมืองหลวงพระบาง, เมืองเวียงคำ, เมืองนครจำปาศักดิ์, ตั้งแต่สมัยพระนครศรีอยุธยา ธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ และเจ้าพระยาบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กวาดต้อนครอบครัวโคราช มาจากนครราชสีมา เจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ชุ่ม อภัยวงศ์) อพยพชาวเขมร มาจากมณฑลบูรพา คราวเสียมณฑลบูรพา ให้แก่ฝรั่งเศส จึงมีประชาชนพลเมืองหลายภาษา หลายเชื้อชาติ ในอำเภอกบินทร์บุรี แต่ส่วนมากนั้นจะเป็นภาษาอีสานกระจายไปทุกๆ ตำบล มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นแบบประชาธิปไตย เมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ต่อมาได้บังคับคนในชาติ ทุกเผ่าพันธุ์ ต้องเป็นคนไทยเมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒

การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีหน้าที่ในการพัฒนาและให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลทั้งหมด อีกทั้งยังต้องมีภาระจัดเก็บรายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในกิจการของตนอีกด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า ตั้งอยู่เลขที่ ๒๖๔ หมู่ที่ ๕ บ้านหนองรี ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

ทำเนียบนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง
๑	นายสมควร อมรสงเจริญ	ประธานกรรมการบริหาร	พ.ศ. ๒๕๓๗ - พ.ศ. ๒๕๔๓
๒	นายกิตติ สมศักดิ์สุรพล	ประธานกรรมการบริหาร	๑๐ มิ.ย. ๒๕๔๓ - พ.ศ. ๒๕๔๕
๓	นายวิชัย อนุกิจ	ประธานกรรมการบริหาร	พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๙ มิ.ย. ๒๕๔๗
๔	นายวิชัย อนุกิจ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	๒๕ ก.ค. ๒๕๔๗ - ๒๔ ก.ค. ๒๕๕๑
๕	นายวิชัย อนุกิจ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	๓๑ ส.ค. ๒๕๕๑ - ๓๐ ส.ค. ๒๕๕๕
๖	นายพรประสิทธิ์ หนูแก้ว	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	๗ ต.ค. ๒๕๕๕ - ๖ ต.ค. ๒๕๕๙
๗	นายพรประสิทธิ์ หนูแก้ว	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	๒๘ พ.ย. ๒๕๖๔ - ปัจจุบัน

ทำเนียบประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง
๑	นายสมควร ลั่นวงษา	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	พ.ศ. ๒๕๓๗- พ.ศ. ๒๕๔๓
๒	นายบุญมาก วงษ์ศรีแก้ว	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	๑๐ มิ.ย. ๒๕๔๓ - ๐๙ มิ.ย. ๒๕๔๗
๓	นายไพฑูรย์ อ่อนคำภา	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	๘ ก.ย. ๒๕๔๗ - ๒๔ ก.ค. ๒๕๕๑
๔	นายทุเรียน อนุกิจ	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	๙ ต.ค. ๒๕๕๑ - ๓๐ ส.ค. ๒๕๕๕
๕	นายยรรยงค์ จันแหว	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	๑๖ พ.ย. ๒๕๕๕ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๔
๖	นายศิริลักษณ์ เพ็ญจรัส	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	๓ ก.พ. ๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

ทำเนียบปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง
๑	นายณรงค์ศักดิ์ ถนัดเดินข่าว	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	๑๖ ก.ย. ๒๕๓๙ - ๑ พ.ค. ๒๕๖๒
๒	จำสืบเอกสุมิตร เงินโสม	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	๑๑ พ.ย. ๒๕๖๒ - ปัจจุบัน